

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון י"א תמוז תשפ"ב | דף היומי בבלי: כתובות ד | דף הכולל: כתובות ג.
דף היומי בהלכה: מאמצע סעיף ל"ט "עשאם מרובעות" עד סעיף מ"א.
מוסר: שמירת הלשון - פרק ד' 'הג"ה ומה יפה' עד פרק ד' 'ומה לי'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער יחוד המעשה פתיחה עד סוף פרק ד'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

לא תאמינו מיהו הנער שזכה בתחרות חיבורים ארצית באנגליה | לא בוכים על טשולנט שנשפך,
וזוכים... | רק בשעה 11:30 הגיע ראש הישיבה לקרוא את התנאים... | 2440

הסיפור היומי

הנהלת ביה"ס התלוננה במשטרה על אמו של רבינו שאינה שולחת אותו ללימודים, וכפי שסיפרה אחותו הרבנית אריאלי שתחי', כיצד המשטרה הגיעה לביתם מספר פעמים לחפש אחריו, אך הוא הצליח להישמט מידם...

לא תאמינו מיהו הנער שהתפרסם בכל רחבי אנגליה בשל זכייתו בתחרות חיבורים ארצית, וחרף הלחצים הכבדים שהופעלו עליו להמשיך ללימודים אקדמאיים - התעקש להיכנס לישיבה קדושה

מהם מימון עבור משה הצעיר ללימודים בחינם באוניברסיטה עם מלגה חודשית קבועה, אולם רבינו בשלו - "נפשי חשקה בתורה", ולא אבה לשמוע על צד כזה [וזאת כמובן אף במושגים של הימים ההם כאשר לא היה הדבר מובן מאליו ללכת ללמוד בישיבה קדושה, וכ"ש לא במסירות נפש].

כשבאו הדברים לאזני ראב"ד לונדון הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל, אמר: "מובטחני בו שיהיה מורה הוראה בישראל ועוד לגדולות הוא נוצר", וכפי שהעיד הדיין דלונדון הרב גרינפלד זצ"ל במכתבו לרבינו מיום ב' לפרשת ויחי תשל"ג, וכה כתב: "... עוד חקוק היטב בזכרוני התמונה כאשר אמו שתחי' נתנה דו"ח בשמחה ויהורא דתורה לפני הגאון האדיר מו"ה יחזקאל שליט"א אברמסקי ולפניי [כי שנינו היינו אז יושבי על מדין בהביד"ץ פה והיינו ידידים נאמנים], על התקדמותו בלימוד התורה"ק, ואיך עמד מנגד כל פיתויי המורים של ה'סקונדרי סקאל' אשר רצו שישימש במעלותיו ב... והדיין שליט"א (הרב אברמסקי) אמר אז

בילדותו התפרסם שמו של רבינו הגר"מ שטרנבוך שליט"א באנגליה, כאשר בתחרות חיבורים לילדים בכל רחבי אנגליה, נקבע מקומו באחד המקומות הראשונים מתוך מיליוני ילדים, והיה הדבר לגאווה גדולה למנהלי ומורי בית הספר שבו למד [בלונדון באותם ימים לא היה 'חיידר'].

רבינו קיבל 'אות הוקרה' מממשלת אנגליה על היותו מצטיין במדינה בלימודים, ומיד ניצל את מעמדו המיוחד, ושיגר מכתב למלכת אנגליה לבקש ממנה שתפעל למנוע את רדיפת הדת בארץ ישראל.

והנה מנהלי בית הספר התגאו בתלמידם, והכינו לו את מקומו באוניברסיטאות הגבוהות ביותר באנגליה, אולם כששמעו על תוכניתו לעזוב את בית הספר כדי ללכת ללמוד בישיבה קדושה, נתמלאו בזעם רב וניסו לפעול להניאו מכך.

במסגרת פעולותיהם פנו לקרן מלגות הממשלתית של בריטניה התומכת בתלמידים מוכשרים שעתידים לפניהם, והשיגו

לא אחרה להזמין את האם הצדקנית למשפט, בהאשמה חמורה שעוברת על חוק חינוך חובה, והשופט פסק להטיל עליה קנס גדול (5 פונט!!) באם תמשיך לא לשלוח את בנה לביה"ס.

אך האם שילמה את הקנס בשמחה, ובלבד שבנה משה ילמד תורה בטהרה בישיבה קדושה, וכלשונו: "איך האב געזאקט צו דעם יצר הרע, גיי אוועק, איך וויל אז די קינדער זאלן לערנען תורה" - גערתי ביצר הרע ואמרת לי לך ממני, כי רוצה אני שבני ילמד רק תורה.

(הליכות והנהגות ממון הגר"מ שטרנבוך שליט"א)

'מובטחני בזה שיהיה מורה הוראה בישראל, ועוד לגדלות הוא נוצר', וכנראה מן השמים הסכימו עליו כביכול, וגדיים שהנחנו נעשו תיישים בעלי קרנות במלחמתה של תורה", עכ"ל.

אך בזאת לא תמו ניסיונות הנהלת בית הספר, והם פנו למשטרה בדרישה להעמיד למשפט את האם הצדקנית על שאינה שולחת את בנה לבית הספר. המשטרה מיד פתחה בחיפושים אחר רבינו - וכפי שסיפרה אחותו הרבנית אריאלי שתחי' שזוכרת שהמשטרה פקדה את ביתם כמה פעמים לבוא לקחתו לבית הספר המקומי - על פי חוק חינוך חובה, אך רבינו נשמט מידם בכל פעם. המשטרה

הסיפור היומי

"לפתע הסתובב השמש לרגע לראות את הנעשה בביהמ"ד, ולגודל תדהמתו מצא שכל השולחנות מלאים בקערות של טשולנט... חמתו בערה, והוא נטל את אחת הקערות ורוקן עלי את תכולתה"

למה אפשר לזכות אם לא בוכים על טשולנט שנשפך

בשבת בבוקר ניגש אלי השמש ובטענה גדולה שאלני: מדוע הבאת טשאלנט... אמרתי לו: כי מע"כ אמר לי שאין להביא טשאלנט מחמת הלכלוך שזה משאיר, ואכן, עשיתי ככל אשר קיבלתי על עצמי, הזמנתי גוי שיבוא אחר הקידוש ויצחצח את ביהמ"ד. אמר לי השמש: לא ולא, יש כאן 'תקנה' שאין להביא טשאלנט!

אמרתי לו: לא אמרת לי שיש 'תקנה', אלא רק מחמת הלכלוך. ובכלל, מתי נתקנה התקנה? הרי לפני שבוע היה כאן קידוש של פלוני העשיר ונשפך כאן טשאלנט כמים, בשופי ללא כל התנגדות - א"כ, תתקן ה'תקנה' משבוע הבא ואילך. הרי מדובר מגר צדק וכן גרושים, מסכנא דמסכנא, רחם נא קהל עדת ישרון.

למעשה, בהגיע זמן קידוש - אחרי שבמשך כל התפילה היה ריחו של הטשאלנט נודף לתוכי אפם של המתפללים, נעמד השמש על שערי ביהמ"ד ולא נתן עבור בגבולו אפילו צלחת אחת של טשאלנט (כי מטבח ביהמ"ד היה בבניין הסמוך). מה עשו הבחורים העובדים במטבח? שלחו קערות קערות רבות דרך החלון (ביהמ"ד בקומת קרקע) לתוכי ביהמ"ד.

והנה השמש, שעמד כל העת כשפניו אל שערי ביהמ"ד כ'שומר הפתח', ראה שאין איש מריב אתו - והסתובב לרגע לראות את הנעשה בתוך בית המדרש. ולגודל תדהמתו מצא שכל השולחנות מלאים בקערות של טשאלנט...

ותעל חמתו השמימה, נטל את אחת הקערות מלאה בטשאלנט ורותח, ושפכה עלי ועל טליתי הלבנה החדשה... גם רצה לזרקני החוצה, תפס בי וקרע את הבעקיטשע (בגד של שבת) שלי, אך למעשה נשארתי בביהמ"ד - מלוכלך ומבויש. לרגע נבוכתי, אבל מיד תפסתי את עצמי והחלטתי לשתוק...

סיפר הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א מפיו של בעל המעשה, 'מלמד דרדקי' בעי"ת מאנסי יצ"ו:

לפני כארבע שנים נכנסתי באמצע היום לביהמ"ד פלוני במאנסי, ומצאתי שם יהודי מפורסם (גר צדק) בוכה בדמעות שלישי. נחרדתי ושאלתי: רבינו, לבכיה מה זו עושה? ענה לי האיש: היום יחול ה'בר מצוה' של בני מחמדי, אך דא עקא שלפני כמה שנים נפרדתי מזוגתי והיא הלכה פרוחה לה עם כל צאצאיו ל'קרית יואל', ואיננה מנחת לי לבוא ולהשתתף בשמחה הגדולה הנערכת היום, כיצד לא אבכה?

נכמרתי רחמי, ואמרתי לו תן לי מס' הפלאפון שלה, אנסה לעורר רחמים על מע"כ שתתן רשותה שתשתתף בשמחה הגדולה. ניסיתי... ולא עלה בידי מאומה. מכיון שכן, נתנו לי משמים עצה ותושייה: שאלתי את האיש, אולי אבקש ממנה שתשלח את הבן הנה על שב"ק הבעל"ט, ונערוך 'קידושא רבא' בראשותך בביהמ"ד שהינך מתפלל בכל שבוע?

אורו פני האיש. אכן זו עצה טובה, אמר, וב"ה שאת זאת פעלתי אצל אם הילד (עם כמה תנאים, אבל הסכימה), וכן הוה: לקראת שבת, הכנתי קידושא רבא כפשוטו ומשמעו, ברבורים שליו ודגים, גם דברתי עם ה'שמש' של ביהמ"ד, סיפרתי לו את כל דבר המעשה הנ"ל ואמרתי לו שהנני מכין קידוש גדול, ובערש"ק אביא את הקוגל, הטשאלנט וכו' למטבח של ביהמ"ד... אמר לי השמש: להכל הנני מסכים, אבל דע, שכאן אי אפשר לתת טשאלנט בקידוש. שאלתי מדוע, ענה השמש: כי כי זה משאיר לכלוך עצום ונורא. אמרתי לו: אי משום הא, נו, אביא גוי שינקה, ותראו בהגיעכם לתפילת מנחה וסעודה שלישיית שביהמ"ד יהיה נקי יותר מבעת תפילת שחרית. וכך נגמרה שיחתנו.

שכן אברך יקר הממתין זה כשבע ומחצה שנים לזכות בזש"ק - הבה נשתוק, לא נדבר מדבר המעשה הלז, וניתן לו את זכות הבזיונות.

כעבור פחות משנה נולד לו בן זכר! אני הקטן מלמד דרדקי, והיום כעבור כמעט ד' שנים, בא אלי לחיידר שכני הנ"ל עם בנו בן השלוש למעמד הכנסה לתלמוד תורה הנהוג בגיל שלש, ללימוד הא"ב. מעודי לא סיפרתי זאת לשכני, והנני בטוח שהוא מייחס את מעשה הנס של לדת בנו לאיזו ברכה או סגולה שעשה, אבל סהדי במרומים מה הפך את דינו לרחמים, עד שזכה לחבוק את בנו יקירו.

(באר הפרשה)

לא לענות ולא להגיב מאומה. בני הבחור הצעיר החל לבכות, אמרתי לו: בני יקירי, הבה נשתוק.

השמחה נחוגה ברוב פאר והדר, עד שכל הקהל שב לביתם. אחר כמה דקות השארתי הטלית (אשר צבעה נעשה חום יותר מלבן) בביהמ"ד ויצאתי בדרכי הביתה. מששבתי הביתה שאלה אותי נוו"ב אודות הקידוש וכו', אמרתי לה כי ב"ה היה ממש געוואלדיג (נפלא) ולא סיפרתי מאומה ממעשה שפיכת הטשאלנט.

אך נוו"ב ראתה על בני הבחור שפניו אינם כתמול שלשום, ותשאל אותו מה אירע, והוא סיפר לה. היא החלה להתרגז מאד מאד - ובצדק, אבל אני הקטן הכרוזתי בקול: הנה לנו

יהלומים מגדולי ישראל

האברך כבר פנה לצאת, והנה קורא לו הסטייפלער לשוב על עקבותיו. בטוח היה האברך שרצונו לומר לו שאם הוא מוצא כמה רגעים ביני לביני, ינצלם ללימוד תורת הקבלה. אך הגאון אמר לו כך...

אתה מבקש עצות לתורה? הנה אחת מהן...

תוכל לעזור".

הצטדק האברך: "איני זקוק לכך, שהרי נוות ביתי אשה כשרה היא ואינה צריכה כלום; רצונה רק דבר אחד, שאשב ואלמד ואתעלה ואצליח".

שחק הסטייפלער ואמר: "אכן זו מצותה שלה, אבל המצוה שלך היא שתשאל במה תוכל לעזור!"...

הסטייפלער הבחין בו בפיקחותו הידועה, שהוא רואה את עצמו כחי בעולם של עצמו, לכן ראה לנכון להעמידו על כך ולהזכיר לו שהוא מוכרח להתרגל להשפיע בביתו, כי אז גם התורה והתפילה יהיו יותר נעלים וביתו יהיה קודש קדשים! וזה מה שאמר לו: אם רוצה אתה ללמוד תורה בקדושה, עליך לוותר משלך ולהרגיל את עצמך להיות נותן ולא מקבל. אתה מבקש עצות לתורה? זו אחת מהעצות!

(הבינני ואלמדה)

סיפר הגה"ח רבי שמעון שפיצר שליט"א:

אברך אחד נכנס אל מרן הגאון רבי יעקב קנייבסקי זצוק"ל, הסטייפלער, להתייעץ עמו איך לסדר את כל סדרי לימודו הקבועים, סדרי עיון ובקיאות, באופן שינצלם באופן המושלם ביותר כדי שיוכל להצליח בלימודו.

הסטייפלער ענה לו על כל שאלותיו והדריך אותו לשיעור רצונו אחת לאחת איך לנצל את סדריו כראוי. אך כשפנה האברך לצאת וכבר עמד על מפתן הבית, קרא לו לשוב על עקבותיו.

בטוח היה האברך שרצונו לומר לו שאם הוא מוצא כמה רגעים ביני לביני, ינצלם ללימוד תורת הקבלה... אך הגאון אמר לו כך:

"סדרי הלימוד טובים הם ביותר, אך כשאתה חוזר לביתך אחרי סדר לימודך, תשאל לנוות ביתך מה ואיך תוכל לעזור בבית".

האברך הסתכל עליו, כמתפלא מה דבר זה קשור לענין, והסטייפלער שב ואמר: "אכן כן, תעזוב את הכל ותשאל בבית מה

האזינו לתוכנית 'הפוח בכל יום' בקו השיעורים של דרשו

כל הכתבות והתוכן משודרים להאזנה מדי יום מפי הרב אברהם פוקס

077-2222-666 שלוחה 31

כעסתי מאוד. איך יתכן לעכב כל-כך את הציבור ואת בעלי השמחה בשל סיבה שכזאת?! חמותי הוסיפה כי היה עליה לצאת לצורך עניין דחוף, ובסוף הוצרכה להתעכב כל הערב. ממש זעמנו. אבל למחרת נתמלאתי נקיפות מצפון...

עד כמה צריך לדון לכף זכות!

והנה באותו שבוע אירעה השגחה פרטית מיוחדת במינה. כבר קרוב לשנתיים שאני לומד בכלל שבאותו בנין יש גם מקוה, ומעולם לא ראיתי את אותו ראש ישיבה דורך במקום זה. והנה בדיוק באותו שבוע אני רואה אותו יוצא מהמקוה הזה. מיד נגשתי אליו ואמרתי לו שאני מבקש את מחילתו וסיפרתי לו בקצרה מה שאירע.

ומה היתה תגובת ראש הישיבה שליט"א?

ראשית, מתוך אצילות וענות חן מיד ביטל דברי ואמר שאינו מקפיד כלל ולא קרה שום דבר, ואז הוסיף ואמר: "בא ואבהיר לך מה שהיה. בתחילת השבוע כמה ימים לפני שמחת התנאים, פנתה אלי משפחת החתן בבקשה שאבוא לאירוסין ואכבדם בקריאת התנאים, אך היות וידעתי כי עלי להיות באותו ערב במקום מסויים לצורך עניין דחוף, אמרתי להם שידברו עם אחד הרמ"ם בישיבה שהוא יקרא את התנאים כי אני פשוט לא אהיה באזור ולא אוכל להגיע.

"והנה בהגיע היום של האירוע, בבוקר שוב מתקשרים אלי ואומרים שהם מעדיפים שאני אגיע. אמרתי להם שוב - איני יכול, חבל שתבנו עלי, עדיף שתדברו עם א' הרמ"ם, אך הם מתעקשים ולוחצים. אמרתי להם שאני מצדי אוכל להגיע רק אחרי השעה 11, וחבל סתם שיתעכבו בשבילי... אך הם בשלהם. ואכן בסוף יכולתי להגיע רק בשעה 11 וחצי..." עד כאן דבר ראש הישיבה שליט"א.

מסיים האברך את סיפורו בהתרגשות: תראה כמה צריך לדון לכף זכות, ואיך הקב"ה סייע בהשגחה פרטית שממש עכשיו פגשתי את ראש הישיבה בדיוק כאן בבנין הכולל והתבהרה כל התמונה.

(גיליון כף זכות)

סיפר לי האברך בעל המעשה: לפני תקופה נחוגה שמחת אירוסין לאחת מקרובות אשתי, והיות ולא הסתדר לנו להגיע מוקדם, תכננו להגיע בסוף הערב בערך בשעה 11, רק להגיע ולהגיד 'מזל טוב', לכבד ולהתייחס.

והנה בהגיענו לשמחה, בעוד אנו חושבים שנמצא אולם כמעט ריק, הופתענו לגלות שהאירוע עוד לא התחיל... בירור קצר העלה שמחכים לראש הישיבה שיבוא לקרא את התנאים ועדיין לא בא, ומאן דהוא אמר שם כי הוא מתעכב בישיבתו בסדר ג' ומדבר בלימוד עם הבחורים וקשה לו להפסיק שיחה עמם... רק בסביבות 11 וחצי הגיע ראש הישיבה והחל האירוע.

אני ממש כעסתי בתוכי, איך יתכן לעכב את כל הציבור, את המחותרים, חתן וכלה, במשך כל הערב בגלל שמדבר בלימוד עם בחורים? האם יש לזה הצדקה? ובשבת שלאחר מכן, שהינו בבית הוריה של אשתי ושוחחנו בשולחן על העניין, וחמותי הוסיפה שהיא הגיעה בתחילת הערב להיות בשבירת הצלחת ולצאת מהר לצורך עניין דחוף, ובסוף הוצרכה להתעכב כל הערב. ובקיצור, ממש זעמנו ולא הבנו פשר ההנהגה הזו, שלא ראינו ולא שמענו כזאת מעולם.

והנה למחרת ביום ראשון, נתמלאתי נקיפות מצפון, אולם זו סתם המצאה של אותו מאן דהוא שסיבת העיכוב היא מחמת שדיבר בלימוד, ואני סתם האמנתי ללשה"ר ולהוצאת ש"ר, וכעסתי והלכתי ודברתי על ראש הישיבה והכשלתו גם אחרים באיסור לשה"ר, ושמא בכלל היה עיכוב אחר לגמרי. ומיד ממחשבה למעשה התקשרתי לאשתי שתגיד להוריה שאני חוזר בי ומבקש מחילה שהכשלתו אותם, שכן כלל לא בטוח שזו היתה סיבת העיכוב. וכמו"כ חשבתי לעצמי שצריך לבקש מחילה מראש הישיבה עצמו שכך דנתיו לכף חובה ודברתי עליו לשה"ר.

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

”מה קורה כאן? בהתחלה הרב מסרב בכלל להסעה ומתעקש ללכת ברגל, ואחר כך הוא לא מוכן לרדת מהרכב עד שאביא אותו לפתח הבית ממש?!“ - הנהג התפלא, ורבי אלחנן ניאות להסביר...

ליומא דהילולא של מרן הגאון רבי אלחנן וסרמון זצוק”ל הי”ד - י”א בתמוז

שאל אותו ר’ אלחנן: ”האם אין כניסה לרחוב מצד אחר? והלה השיב: ”יש כניסה מהכיוון השני וזה קצת סיבוב כדי להגיע לשם.” ”אם כן” - אמר לו ר’ אלחנן - ”תעשה סיבוב ותביא אותי בבקשה עד הבית!”

היהודי נרעש לגמרי. אינו מבין כלל. הרי ר’ אלחנן התעקש לעשות את הדרך הארוכה רגלי, ועכשיו הוא מסרב ללכת אפילו מרחק קצר כל כך. אבל הוא אינו שואל שאלות, עושה את הסיבוב, ומגיע עד הפתח של הבית. ורגע לפני שר’ אלחנן יורד, הוא לא יכול להתאפק ושואל אותו: ”כבוד הרב, אני שמח על הזכות שנפלה בחלקי להסיע את הרב למחוז חפצו, אבל תורה היא וללמוד אני צריך. בתחילה רצה הרב ללכת מרחק כה גדול, וסרב שאני אסיע אותו. הייתי צריך להתחנן לפני הרב שיסכים לכך שאביא אותו למחוז חפצו. והנה, כאשר כמעט הגענו, ונותר מרחק כה קצר, סרב הרב לרדת ואמר לי לעשות סיבוב שלם ולהביא אותו עד פתח הבית, מה פשר הדבר?”

אמר לו רבי אלחנן: ”אכן, צודק אתה בדבריך. באמת לא רציתי לנסוע. איך דרכי ליהנות מאחרים. אבל אתה התעקשת וזכית במצווה זו להסיע אותי אל מחוז חפצו. אולם, אם כבר מקיימים מצווה, צריך לעשות אותה בשלימות. מצווה שלא מקיימים אותה בשלימות, חסר בכל המצווה. אם כבר הסעת אותי את כברת הדרך הארוכה הזאת וזכית במצווה, מן הראוי שתזכה לעשותה בשלימות, ולהביא אותי עד מחוז חפצו ממש. כי מצווה בשלימות היא מצווה שונה לחלוטין!”

(יחי ראובן, הובא ב'אגעדאנק' חוקת תשע”ט)

כאשר הגיע רבי אלחנן וסרמון זצ”ל הי”ד לארצות הברית כדי לאסוף כסף לשיבתו בברנוביץ’, היה בידו פתק עם שם של נדיב אחד אליו רצה להגיע. הוא שאל את מארחו כיצד הדרך למקום מגוריו של הנדיב, והלה אמר לו כי מדובר בדרך ארוכה, ואם רק ימתין קמעה עד שיגמור לאכול פת שחרית, יקח אותו לשם.

רבי אלחנן סירב לכך, ואמר לאותו מארח כי ברצונו ללכת לשם רגלי, אך הלה סרב בכל תוקף ואמר לר’ אלחנן כי הדרך ארוכה מאוד, ובשמחה יסיעו לשם ברכבו מיד לאחר שיגמור לאכול. הוויכוח נמשך ביניהם, כאשר ר’ אלחנן מתעקש ללכת רגלי והלה מפציר בו להמתין עד שיקח אותו ברכבו. לבסוף נכנע ר’ אלחנן והסכים להמתין עד שהלה יקח אותו.

הדרך אכן הייתה ארוכה, והנהג מראה כל העת לרבי אלחנן כמה ארוכה הדרך ומביע את שמחתו על שזכה להסיעו ברכבו. לבסוף הגיעו למחוז חפצם, לפתח הרחוב בו התגורר אותו גביר, אלא שהרחוב היה חד-סטרי ולא ניתן היה להיכנס מאותו כיוון. הנהג הצביע לעבר ביתו של הגביר ששכן באותו רחוב, ואמר לר’ אלחנן שהוא יכול לרדת מהרכב ובמרחק הליכה קצר יגיע לבית הגביר. אבל ר’ אלחנן נותר לשבת ברכב.

בתחילה חשב הנהג כי ר’ אלחנן מן הסתם שקוע בלימוד ואינו שם לב לדבריו, ושוב פנה אליו שירד, אבל ר’ אלחנן אומר לו לתדהמתו: ”הרי עדיין לא הגענו, יש עוד כמה בתים עד לבית הגביר”. אמר המארח: ”אכן, צריך מעט ללכת, אבל בסך הכל מדובר בהליכה קצרה ביותר, ואין אפשרות להכנס לרחוב להגיע עד הבית.”

האם יהודי מומר רח”ל יכול להיות פנים חדשות בשבע ברכות?

משולחנו של הרה”ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט”א מורה הוראה נאות שמחה - מודיעין עילית

חדשות כיון שיש התרגשות ציבורית בהופעתו, או שמומר אינו יכול להיות פנים חדשות.

שאלה: יש לדון ביהודי מומר רח”ל שיש לו תפקיד חשוב בניהול המדינה, שהשתתף בשבע ברכות, האם יש לו דין של פנים

וכששאלתי את ידידי תלמיד חכם אחד שליט"א שאלה זו, השיב עד שאתה שואל על שבע ברכות יש לשאול אם אפשר לברך שהשמחה במעונו בנוכחות מומר שמחלל שבת ועובר עבירות חמורות בשאט נפש, ועליו נאמר (תהילים קל"ט) 'הלא משנאיך ה' אשנא בתקוממיך אתקוטט תכלית שנאה שנאתים לאויבים היו לי', ובעת כתיבת הדברים פתחתי ספר תהלים ונפתח לי בפרק נ' בפסוק 'ולרשע אמר אלקים מה לך לספר חוקי ותשא בריתי עלי פיך'. ויה"ר שבמהרה ישובו כל פורקי עול בתשובה שלמה לעשות רצון אבינו שבשמים.

תשובה: הנה נחלקו הראשונים בדין פנים חדשות אם הוא משום שלא שמעו את הברכות וחייבים לברך להם, או משום ריבוי שמחה. ואם הכוונה מצד הברכות נראה פשוט שמומר שאינו מברך אינו בכלל זה, ולהצד דריבוי שמחה, הנה הריטב"א בכתובות דף ח. כתב שאשה אפילו חשבה אינה נחשבת פנים חדשות, שאין פנים חדשות אלא למי שמצטרף לעשרה של ברכת חתנים, וכבר הכריע מו"ר הגרמ"ש קליין שליט"א בספרו שאלת משה (סי' ב') דאין מומר מצטרף למנין, והוכיח מהרמב"ם בתשובה שגם מי שדינו כתינוק שנשבה לא מצטרף למנין, שהרמב"ם מדמה את זה למי שאינו מודה בעירוב שלא מועיל בו עירוב חצירות. לכן נראה שאינו עולה לפנים חדשות.

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדף היומי

כיצד עודד הרב שך אדם שפרצו לחנות התכשיטים שלו ורוקנוה?

כתובות דף ד

ואין מונעין תכשיטין מן הכלה

עודד את רוחו, ולאחר מכן סיים באמרו: "ליהודי אסור לאבד תקווה בשום אופן! לפעמים קורה שגנבים מסתכסכים ביניהם, והאחד מלשין על השני!"... בעל החנות ניסה להסביר, כי להערכת המשטרה יצא הרכוש הגנוב זה מכבר מרשותם של הגנבים, אולם רבינו לא הגיב לדבריו. הוא נפרד ממנו במאור פנים, והלה יצא לדרכו.

אך הנה, ראו זה פלא: לא חלפו אלא ימים ספורים, וממטה המשטרה התקשרו להזמין את מיועדנו אל התחנה. בבואו, ציפתה לו הפתעה: כל הרכוש הגנוב המתין לו, כאשר מאומה לא חסר ממנו... לתדהמתו, סיפרו לו השוטרים כי אחד הגנבים הסתכסך עם חבריו והסגירם למשטרה, בדיוק כפי שצפה רבינו... ללמדנו, כי אסור לאבד תקווה בשום אופן, גם כאשר כל הנתונים מצביעים על כך שהסיכויים אפסיים לחלוטין. הקדוש ברוך הוא הינו כל יכול, וברצותו - אין מעצור לפניו מלהושיע ברב או במעט!

(מתוך 'אורחות החיים' פרקי חיים ממרן הגרא"מ שך זצוק"ל)

סיפר רבי משה אהרן ברורמן: מעשה באדם חרדי, בן תורה ירא שמים, אשר ניהל לפרנסתו חנות תכשיטים גדולה, שהיתה ממוקמת בשכונה מסויימת במזרח ירושלים. באחד הימים פרצו גנבים לחנות, ורקנו אותה מכל סחורתה - ששוויה הוערך בסכום עתק - ונעלמו... להערכת המשטרה - בדרך הטבע לא נראה כל סיכוי להשבת הרכוש הגנוב לבעליו... ברור היה שגם אם ייתפסו הגנבים - לא ניתן יהיה למצוא את הגניבה ברשותם, שכן זה מכבר החליפה ידיים ונעלמה... נקל לתאר את דכדוכו של בעל החנות, אשר איבד את כל רכושו ברגע אחד. אחד ממקורביו של רבינו, אשר הכירו באופן אישי, הציע לו להיכנס אל רבינו ולתנות בפניו את צערו, והלה קפץ על ההצעה בשמחה. עוד באותו היום נסעו השנים לבני ברק, אל ביתו של רבינו, אשר נענה בשמחה לבקשתו של אותו מקורב, כי יעודד את רוחו של הסוחר המדוכדך. ואכן, היהודי נכנס אל חדרו של רבינו, אשר שמע את סיפורו,

מבצע ענק לתקופה מוגבלת
כרך א' משנ"ב מהדורת 'דרשו' עכשיו ב- 25 שקלים בלבד!
לרכישה 02-560-9000

האם מותר לדבר לשון הרע על... לחם שחור?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

ולעניין דברי גנות על ארץ ישראל, מצינו בחז"ל שייחסו לכך חומרא מיוחדת, ואפילו על דברים של מה בכך כגון טיב האקלים שלה וכדומה, ראה בביאורים ומוספים מה שהביאו בזה מדברי הגמרא, וכן הביאו את המסופר על הגרב"ד ליבוביץ בעל 'ברכת שמואל' שישב עם בחורים שביקרו בארץ ישראל, וסיפרו שהיה שם חום גדול, והפסיקם כדי שלא יספרו בגנות ארץ ישראל.

וכן לספר גנאי על יושבי מקום מסויים בארץ ישראל, הביא בספר 'יפה שיחתן' שאחד סיפר לפני הרה"ק ר"א מבעלזא על איזה מקום בארץ ישראל שהוא מקום תורה ועבודת ה', וסיים בדבריו שהלוואי והיה המצב כן בכל ארץ ישראל, ובהשמיעו דברים אלו הזדעזע הרה"ק זי"ע על ששמע אבק לשון הרע על יושבי ארץ ישראל.

ולומר על פלוני שיש לו איזו תכונת גנאי הקיימת לדעתו בתושבי ארץ ישראל [כגון לומר שיש לפלוני 'חוצפה ישראלית'], כתב הגרמ"מ פוקס שגם זה נחשב כגנאי לאנשי ארץ ישראל, ואסור לומר זאת [וזה מלבד הדין שאין לגנות יושבי מקום מסויים לומר עליהם שהם בעלי מידות רעות וכדו', כמבואר לקמן (לשון הרע כלל י סע' יב) שהוא אף חמור יותר מלשון הרע על היחיד].

הלכה מעניינת נלמדת היום בסדר הלימוד היומי ב'חפץ חיים': כשם שאסור להוציא דיבה על חברו, כך גם על חפציו אסור להוציא דיבה. ה'חפץ חיים' מציין כי מקור הדין הוא מדברי ספר 'יראים' לרבי אליעזר ממיץ. ובביאורים ומוספים הביאו כי ה'יראים' למד דין זה מדברי הגמרא בערכין לגבי חטא המרגלים, וכן הביאו ראשונים נוספים שלמדו דין זה מעוד מקורות בחז"ל.

בגדר האיסור, כתב הגר"נ קרליץ שהוא דוקא אם כתוצאה מהדיבור על החפץ, יש גנאי ונזק לבעליו, וכמו המרגלים, שעל ידי שדיברו גנאי על ארץ ישראל גרמו שלא ירצו להיכנס אליה וזה גנאי כביכול להקב"ה שנתן את הארץ לישראל, וכן כתב הגרי"י פ"ש.

אכן, מביאים עוד בביאורים ומוספים מדברי האחרונים ובעלי המוסר, שלמדו מדברי חז"ל כי אין ראוי לדבר לשון הרע על עצים ואבנים - גם כשלא יגרם נזק וגנות לבעלים. ומפורסם מה שסיפר הגרי"ד סאלוויצ'יק ששמע מיהודי שהתארח בבית ה'חפץ חיים' בשבת, והגישו לחם שחור במקום לחם לבן, ואמר האורח שהלחם השחור לא טוב, וה'חפץ חיים' הביא מיד שלשה דברים במעלת הלחם השחור, והוסיף ש"לכן מה שאמרת זה לשון הרע".

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורי משניות על מסכת
שביעית לתוכנית קניין שביעית

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

מהי מידת הפגימה הפוסלת את ריבוע התפילין?

שמעמידים אותן על חזקתן שהן מרובעות. והמשנה ברורה מסופק מהי מידת הפגימה המקלקלת את הריבוע ופוסלת את התפילין; אך גם לדעתו, אין לפסול את התפילין בפגימה כלשהי. וכתבו הפוסקים, שאם הפינות שבגג הבית של התפילין השתפשפו, והזווית אינה חדה לחלוטין - מאחר וקלקול הריבוע אינו ניכר לעין, התפילין כשרות. [שו"ע לב, לט, משנ"ב קעט וקפא, וביה"ל ד"ה נתקלקל; ביאורים ומוספים דרשו, 216]

כפי שלמדנו, 'בְּתֵי' התפילין צריכים להיות מרובעים לכל גובהם, מתחתית ה'תיתורא' ועד גג הבית. ואם נפגמה צורת הריבוע - התפילין פסולות. (אולם, הביאור הלכה מצדד בדעת הרמב"ם, שתפילין מרובעות שנפגמה צורתן, כשרות; והעדר הריבוע אינו פוסל אלא כשהתפילין מעולם לא היו מרובעות). ואין צורך למדוד בכל יום אם ריבוע התפילין קיים, כיון

תפילין שאינן צבועות בשחור - האם הן כשרות בדיעבד?

'שחורות כעורב', אך מעיקר הדין די בכל מראה שחור. ויש להקפיד שלא תהיה לצבע ממשות, דהיינו, שניתן לקלפו פיסות פיסות. ובדיעבד, ניתן להקל. אולם, אם צבע את התפילין בצבע סמיך שאינו הופך לחלק מהתפילין, אלא הוא כעין מכסה שחור שניתן לקלפו בשלמותו - התפילין פסולות.

[שו"ע לב, מ, ומשנ"ב קפד-קפה; ביאורים ומוספים דרשו, 219, 220 ו'222]

את 'בְּתֵי' התפילין, יש לצבוע בשחור. ונחלקו הפוסקים אם זוהי הלכה למשה מסיני, ואף בדיעבד, אם הבתים אינם שחורים, התפילין פסולות; או שאין זו אלא מצוה מדרבנן, ורק לכתחילה. ויש להחמיר. וכמו כן, יש לצבוע בשחור גם את ה'תתורא' וה'מעברתא'. ולכתחילה יש לצבוע את התפילין בכמה שכבות, עד שתהיינה

מה שאלו השאגת אריה והגר"א את מי שהניח תפילין של ראש עם 'תאים' מודבקים?

לזה - נחלקו הפוסקים אם התפילין כשרות. והגר"ח מוולוז'ין סיפר, שכאשר השאגת אריה והגר"א ראו אדם שהניח תפילין של ראש עם תאים מודבקים זה לזה - שאלוהו: מדוע תניח תפילין של יד (שבהן יש רק תא אחד) על ראשך?

[שו"ע לב, מ, משנ"ב קפת, וביה"ל ד"ה חריץ; וראה משנ"ב קעב; ביאורים ומוספים דרשו, 209, וראה שם, 227]

ב'בית' התפילין של ראש ישנם ארבעה 'תאים'. ולכתחילה, צריך שהתאים יהיו מופרדים זה מזה לחלוטין, אך ראוי להדביקם מעט בשיפוליהם, בסמוך ל'תתורא', כדי שלא יפרדו. ובדיעבד, אם התאים מודבקים זה לזה - הדין כדלהלן: אם כל הבית של התפילין עשוי מעור אחד, התפילין כשרות; ובלבד שהתאים פרודים בקצוותיהם והחריצים שביניהם ברורים, וחלוקת התאים ניכרת לעין. ואם הבית עשוי ממספר עורות שהודבק זה

* הלכה למשה מסיני, שהתפילין צריכות להיות מרובעות. ונחלקו הראשונים בביאור הלכה זו, ולהלכה, הן התיטורא, הן התפירות, והן הַבֵּית, צריכים להיות מרובעים. ולמרות שלא ניתן לדייק לחלוטין בריבוע התפילין, חובה להגיע לדיוק המירבי; אך אין צורך להשתמש בכלי המדידה שהתחדשו בדורות האחרונים ('קליפּר', וכדומה), ודי בכך שבעין רגילה הריבוע נראה מדויק. את הַבֵּית של התפילין, הן של ראש והן של יד, יש לעשות מחתיכת עור אחת. ונחלקו הפוסקים בנוגע לשתי חתיכות עור שחוברו יחד בתפירה, או בַּדְבֵּק - אם הן נחשבות כחתיכה אחת לענין זה, ולכתחילה ראוי לעשות את הַבֵּית מעור העשוי מקשה אחת.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם צריך לעגל את הפינות בחולצות שבזמננו?

ולמעשה - דעת אחרונים רבים, כי ראוי לעגל את אחת מקרנות הבגד, כדי שלא יהיה בן ארבע כנפות. וכך הכריע המשנה ברורה. ובבגדים שיש בהם שסע מאחור, (וראה במקורות בנוגע לאורך השסע), ובכך נוספות שתי קרנות לבגד - ראוי לעגל שלוש מתוך שש הקרנות.

[שו"ע י, יב, משנ"ב לו, וביה"ל ד"ה הואיל]

הפוסקים דנים בנוגע לבגדים כמו חליפות, חולצות, וכיוצא בהן, שיש בהם שתי כנפות בקצוות הצווארון, ושתי כנפות בשולי הבגד בצידו הקדמי - מדוע נהגו שלא לקשור בהם חוטי ציצית. ולדעת הרמ"א, טעם הדבר הוא משום שהכנפות אינן מסודרות באופן ששתיים מתוך מלפניו, ושתיים ממוֹלָן מאחוריו.

יארציית הג"ר אלחנן בונם ב"ר נפתלי בינוש וסרמון הי"ד - בעל ה"קובץ שיעורים" על פי מה נמדדת דרגתו של האדם?

הגאון רבי אלחנן וסרמון אמר: כתוב "את האלקים ירא כי זה כל האדם" (קהלת יב, יג) הכוונה בזה, כי איכות האדם תלויה רק במידת יראת שמים אשר בקרבו אם מעט ואם הרבה, היינו, אם יש בו יראת שמים במידה מרובה הוא אדם גדול, ואם במידה מועטת הוא אדם קטן, ואם אין בו כלום אינו אדם כלל, רק בעל חי בתמונת אדם. (שער אלחנן - קובץ מאמרים מאמר י')

נשתדל להכניס בלבנו פחד מלעבור על רצון ה', ונזכור שגדלות האדם נמדדת לפי מדת יראת השמים שבו

י"א בתמוז | רבי אלחנן בונים ב"ר נפתלי ביינוש וסרמן הי"ד, ר"י אהל תורה בברנוביץ, בעל קובץ שיעורים, קובץ הערות, קובץ מאמרים ואגרות, עקבתא דמשיחא ועוד

בשנת תרפ"ז אירעה בישראל רעידת אדמה חזקה, שמוקדה באזור ים המלח. רעידת האדמה הורגשה בעוצמה רבה בירושלים, יריחו, רמלה, טבריה ושכם, וגרמה לכ-500 הרוגים ולכ-1000 פצועים, אך לפי חלק מהדיווחים, בנס גדול לא היו נפגעים בנפש מקרב היהודים. אלפים מניצולי הרעש נותרו ללא קורת גג ונאלצו ללון ברחובות, כשמוזג האויר היה חם מאד באותה תקופה. עיקר הפגיעה ברכוש היתה באזורים של האוכלוסיה הערבית (שכם ועוד), אך יהודים רבים נחלצו לעזרתם ובראשם הנדבן הנודע נתן שטראוס, שתרם סכומים רבים לסיוע לנפגעים.

בשנת תקל"ה, נקבע יום זה לפורים אלג'יר (פורים אדום השני), בו ניצלו יהודי אלג'יר מפרעות שרצו לעשות בהם, כאשר צבא ספרד נלחם על העיר וניסה לכובשה.

יארצייט:

תקצ"א: רבי צבי הירש ב"ר יצחק אייזיק זצ"ל, מזידיטשוב, בעל צבי לצדיק.

תרי"ב: רבי אהרן משה ב"ר יעקב טויבש זצ"ל, אב"ד יאס, בעל קרני ראם ותועפות ראם.

תרפ"ח: רבי משה ביישי ב"ר יצחק מימון זצ"ל, מדייני קהילת גאבס-תוניס, בעל דברי משה, ישיר משה ועוד.

תש"א: רבי אלחנן בונים ב"ר נפתלי ביינוש וסרמן הי"ד, ר"י אהל תורה בברנוביץ, בעל קובץ שיעורים, קובץ הערות, קובץ מאמרים ואגרות, עקבתא דמשיחא ועוד.

תש"א: רבי יהודה לייב ב"ר משה חיים צירלסון זצ"ל הי"ד, אב"ד בקישינב ובחבל סרביה, בעל גבול יהודה.

תשנ"ד: רבי שמואל שמעלקא ב"ר חיים פינטר זצ"ל, אב"ד בוקוואסק-לונדון.

תשע"ג: רבי שמואל שמעלקא ב"ר יעקב ישראל ישורון רובין זצ"ל, מסוליצא, בעל תפארת אבות.

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפוח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה